

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică — Noile tehnologii

octombrie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Noile tehnologii

Date electronice

S. și Marper împotriva Regatului Unit

4 decembrie 2008 (Marea Cameră)

Această cauză a avut ca obiect stocarea pe termen nedeterminat într-o bază de date a amprentelor digitale, a unor eșantioane de celule și a profilurilor genetice ale reclamantilor¹ ulterior încetării procesului penal îndreptat împotriva lor prin achitare într-un caz și prin clasare în celălalt caz.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenția europeană a drepturilor omului. Curtea a considerat în special că utilizarea tehnicilor științifice moderne în sistemul de justiție penală nu poate fi permisă cu orice preț și fără realizarea unui echilibru atent între beneficiile potențiale care decurg din utilizarea pe scară largă a unor astfel de tehnici și interesele importante ale vieții private. Orice stat care se dorește un pionier în dezvoltarea unor noi tehnologii are o răspundere specială față de „realizarea echilibrului potrivit”. Curtea a concluzionat că natura generalizată și nediferențiată a competențelor de păstrare a amprentelor digitale, a eșantioanelor de celule și a profilurilor genetice ale persoanelor suspectate, dar care nu au fost condamnate pentru săvârșirea de infracțiuni, astfel cum a fost aplicată în speță, nu a atins un echilibru just între interesele publice și cele private concurente.

B.B. împotriva Franței (cererea nr. 5335/06), Gardel împotriva Franței și M.B. împotriva Franței (nr. 22115/06)

17 decembrie 2009

Cei trei reclamânți – condamnați pentru viol comis abuzând de poziția lor de autoritate asupra unor minori cu vârsta de 15 ani – s-au plâns, în special, de includerea lor în baza națională de date cu privire la persoanele care au comis infracțiuni sexuale.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a considerat că durata de conservare a datelor – de maxim 30 de ani – nu era disproporționată în raport cu scopul urmărit – prevenirea infracțiunilor – prin păstrarea informațiilor. În plus, consultarea acestor date de către instanțe, poliție și

¹ Profilurile ADN sunt informații digitalizate care se stochează în format electronic în baza națională de date genetice împreună cu detalii despre persoana la care se referă.

autorități administrative era supusă obligației de confidențialitate și era limitată la situații clar determinate.

Shimovolos împotriva Rusiei

21 iunie 2011

Această cauză a avut ca obiect înregistrarea unui activist pentru drepturile omului în așa-numita „bază de date despre persoane supravegheate”, cuprinzând informații despre deplasările sale cu trenul sau avionul prin Rusia, precum și despre arestarea sa.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a constatat că crearea și întreținerea bazei de date și procedura de funcționare a acesteia erau reglementate printr-un ordin ministerial care nu a fost niciodată publicat sau pus la dispoziția publicului. În consecință, Curtea a constatat că legislația națională nu preciza cu suficientă claritate întinderea și modalitățile puterii de apreciere conferite autorităților naționale pentru a colecta și stoca în baza de date informații despre viața privată a persoanelor. În special, aceasta nu prevedea într-o formă accesibilă publicului nicio mențiune despre garanțiile minime împotriva abuzurilor. Curtea a hotărât de asemenea că **a fost încălcat art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție.

Mandil împotriva Franței, Barreau si alții împotriva Franței și Deceuninck împotriva Franței

13 noiembrie 2011 (decizii privind admisibilitatea)

Reclamanții erau „Faucheurs volontaires” (Cosașii voluntari) care au participat la scoaterea din pământ a culturilor experimentale de sfeclă transgenică. Reclamantul din prima cauză s-a plâns de condamnarea sa pentru refuzul de a furniza o probă biologică pentru stocare în registrul național automatizat de date genetice; reclamanții din a doua cauză au susținut că stocarea datelor lor genetice în registrul național automatizat de date și condamnarea unora dintre ei pentru refuzul de a furniza o probă biologică au constituit o încălcare a dreptului lor la respectarea vieții private; în cea de-a treia cauză, reclamantul a susținut în special că ordinul pentru prelevarea de probe de celule conținând datele sale genetice constituia o ingerință disproporționată în integritatea sa și viața sa privată.

Curtea a declarat cererile **inadmisibile** pentru nerespectarea obligației de confidențialitate în cadrul negocierilor pentru rezolvare pe cale amiabilă. Aceasta a considerat că reclamanții au încălcat principiul confidențialității consacrat în art. 39 § 2 din Convenție și art. 62 din Regulamentul Curții, iar comportamentul lor a constituit o încălcare a dreptului la cerere individuală în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție.

Robathin împotriva Austriei

3 iulie 2012

Reclamantul, avocat practicant, s-a plâns de o percheziție efectuată la cabinetul său în 2006 și de ridicarea unor înscrisuri și a tuturor datelor sale electronice, în cadrul unei acțiuni penale declanșate împotriva sa sub suspiciunea de furt, delapidare și fraudă față de clienții săi. În cele din urmă, a fost achitat de toate acuzațiile în 2011.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea corespondenței) din Convenție. Aceasta a constatat, în special, că, deși reclamantul a beneficiat de o serie de garanții procedurale, camera de control la care a fost trimisă cauza a făcut doar o motivare succintă și destul de generală atunci când a autorizat percheziția informatică a tuturor datelor electronice din cabinetul de avocatură al reclamantului, nu a datelor referitoare exclusiv la legătura dintre reclamant și victimele presupuselor sale infracțiuni. Având în vedere circumstanțele specifice existente într-un birou de avocați, ar fi trebuit să se acorde motive speciale pentru autorizarea unei percheziții atât de cuprinzătoare. În lipsa acelor motive, Curtea a constatat că percheziția și examinarea tuturor datelor a depășit limita necesară pentru îndeplinirea scopului legitim.

Bernh Larsen Holding As si alții împotriva Norvegiei

14 martie 2013

Cauza a avut ca obiect plângerea făcută de trei societăți comerciale norvegiene cu privire la o decizie a autorităților fiscale prin care li s-a impus să furnizeze inspectorilor fiscali o

copie a tuturor datelor de pe un server folosit în comun de cele trei societăți. Societățile reclamante au susținut, în special, că măsura în discuție a fost luată în mod arbitrar.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea domiciliului și a corespondenței) din Convenție. Curtea a fost de acord cu argumentul instanțelor norvegiene conform căruia, din motive de eficiență, posibilitățile autorităților fiscale de a lua măsuri nu ar trebui să fie limitate de faptul că un contribuabil a folosit un „sistem de arhivare mixt”, chiar dacă acesta conține date aparținând altor contribuabili. În plus, au existat garanții corespunzătoare împotriva abuzurilor.

M.K. împotriva Franței (nr. 19522/09)

18 aprilie 2013

Reclamantul, împotriva căruia erau îndreptate două acțiuni penale în legătură cu furt de carte, soluționate una cu achitarea lui iar cealaltă cu o decizie de netrimitere în judecată, s-a plâns de faptul că amprentele sale digitale au fost păstrate într-o bază de date de către autoritățile franceze.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a considerat, având în vedere circumstanțele cauzei, că păstrarea datelor în discuție a constituit o ingerință disproporționată în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private.

Youth Initiative For Human Rights împotriva Serbiei

25 iunie 2013

Această cauză a avut ca obiect accesul la informații obținute prin intermediul supravegherii electronice de către Serviciul Sârb de Informații. Organizația neguvernamentală reclamantă s-a plâns că refuzul serviciului de informații de a-i furniza informațiile pe care le-a cerut – solicitase informații despre numărul de persoane pe care serviciul le-a pus sub supraveghere electronică în 2005 – a împiedicat-o să își exercite rolul de „supraveghetor public”.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a constatat că refuzul repetat al serviciului de a se conforma unei dispoziții finale și executorii de furnizare a informațiilor pe care le obținuse era în contradicție cu dreptul intern și avea un caracter arbitrar.

În temeiul art. 46 (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea a mai hotărât că cel mai simplu mod de executare a hotărârii sale în această cauză ar fi să se asigure faptul că serviciul furnizează organizației neguvernamentale reclamante informațiile pe care aceasta le solicitase cu privire la numărul de persoane supuse supravegherii electronice în 2005.

Nagla împotriva Letoniei

16 iulie 2013

Această cauză a avut ca obiect percheziția efectuată de poliție la domiciliul unei bine-cunoscute jurnaliste de televiziune și ridicarea unor dispozitive de stocare a datelor. Domiciliul acesteia a fost percheziționat în urma unei emisiuni din februarie 2010, în care a informat publicul despre o scurgere de informații din baza de date a agenției naționale fiscale. Reclamanta s-a plâns că percheziția domiciliară a constrâns-o să dezvăluie informații care au permis identificarea unei surse jurnalistice, ceea ce i-a încălcat dreptul de a primi și de a transmite informații.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Curtea a subliniat, în special, că dreptul unui jurnalist de a nu-și dezvălui sursele nu putea fi considerat un privilegiu, care depinde de caracterul legal sau ilegal al surselor, ci mai degrabă o parte intrinsecă a dreptului la informare care trebuie tratat cu cea mai mare precauție. În speță, organele de anchetă nu au asigurat echilibrul corespunzător între interesul anchetei de a obține probe și interesul public de a proteja libertatea de exprimare a jurnalistei.

Peruzzo si Martens împotriva Germaniei

4 iunie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamanții, care au fost condamnați pentru infracțiuni grave, s-au plâns în raport cu art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție în legătură cu dispozițiile instanțelor interne pentru a le fi recoltate mostre de celule și a le stoca într-o bază de date sub formă de profiluri genetice în vederea facilitării cercetării unor posibile infracțiuni în viitor.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată. S-a constatat că măsurile criticate constituiau o ingerință proporționată în dreptul reclamanților la viața privată și o măsură necesară într-o societate democratică.

Brunet împotriva Franței

18 septembrie 2014

Reclamantul a contestat în special o ingerință în viața sa privată ca urmare a faptului că a fost inclus în baza de date STIC a poliției (sistem de prelucrare a infracțiunilor constatate) –, care conține informații provenite din procese-verbale de cercetare, o listă a persoanelor implicate și a victimelor – ulterior clasării acțiunii penale îndreptate împotriva sa.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că statul francez și-a depășit puterea de apreciere („marja de apreciere”) în materie: păstrarea datelor putea fi considerată o încălcare disproporționată a dreptului reclamantului la respectarea vieții sale private și nu era o măsură necesară într-o societate democratică. Curtea a considerat în special că reclamantul nu a avut o posibilitate reală de a solicita eliminarea din baza de date a informațiilor care îl priveau și că durata păstrării datelor respective, de 20 ani, ar putea fi considerată, dacă nu o păstrare nelimitată, cel puțin o regulă, nu o limită maximă.

Sérvulo & Associados - Sociedade de Advogados, RL împotriva Portugaliei

3 septembrie 2015

Această cauză a avut ca obiect percheziția efectuată la un birou de avocați și ridicarea datelor informatice și a mesajelor de e-mail în cadrul cercetării unor presupuse fapte de corupție, primire de foloase necuvenite și spălare de bani în legătură cu achiziționarea de către Guvernul portughez a două submarine de la un consorțiu german.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) din Convenție. Aceasta a constatat că, în pofida conținutului mandatelor de percheziție și de ridicare de probe, garanțiile acordate reclamanților împotriva abuzului, arbitrariului și încălcării secretului profesional legal au fost corespunzătoare și suficiente. Prin urmare, operațiunile de percheziție și ridicare de probe nu au constituit o ingerință disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. Curtea a observat în special că, după vizualizarea datelor informatice și a e-mailurilor ridicate, judecătorul de instrucție de la Tribunalul central de instrucție penală a dispus ștergerea a 850 de înregistrări pe motiv că erau private, erau protejate de secretul profesional sau nu aveau legătură directă cu cauza. Curtea nu a văzut niciun motiv să pună sub semnul întrebării evaluarea judecătorului, care a intervenit pentru a face controlul legalității operațiunilor de percheziție și ridicare și, în special, pentru a proteja secretul profesional. Mai mult, ca răspuns la obiecția reclamanților potrivit căreia datele informatice ridicate nu le-au fost restituite, Curtea a constatat că originalele au fost restituite și că nu exista nicio obligație de restituire a copiilor, care puteau fi păstrate pe întreaga perioadă de prescripție pentru infracțiunile în cauză.

Szabó si Vissy împotriva Ungariei

12 ianuarie 2016

Această cauză a avut ca obiect legislația adoptată în Ungaria în 2011 cu privire la operațiunile secrete de supraveghere antiteroristă. Reclamanții s-au plâns în special de faptul că puteau fi supuși unor măsuri intruzive nejustificate și disproporționate în cadrul legal din Ungaria în materie de operațiuni secrete de supraveghere în scopul securității naționale [respectiv, „art. 7/E alin. (3) privind supravegherea”]. În special, aceștia au susținut că acest cadru legal era expus abuzurilor, în special din cauza lipsei controlului judecătoresc.

În această cauză, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** din Convenție. Aceasta a acceptat că o consecință firească a formelor actuale luate de terorism este faptul că guvernele recurg la tehnologii de vârf, inclusiv monitorizarea masivă a comunicațiilor, în vederea evitării incidentelor iminente. Însă Curtea nu a ajuns la convingerea că legislația în discuție acorda garanții suficiente pentru evitarea abuzurilor. În special, întinderea măsurilor putea include practic orice persoană din Ungaria, noile tehnologii dându-i Guvernului posibilitatea să intercepteze ușor volume mari de date chiar și despre persoane care nu fac parte din categoria vizată inițial de operațiune. Pe de altă parte, astfel de măsuri erau dispuse în întregime la nivelul executivului, fără a se efectua o evaluare pentru a stabili dacă interceptarea comunicațiilor era strict necesară și fără a se lua măsuri corective efective, cu atât mai puțin judiciare. Curtea a mai hotărât că **nu a fost încălcat art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție **coroborat cu art. 8**, reiterând faptul că art. 13 nu poate fi interpretat ca impunând existența unei căi de atac împotriva stadiului din dreptul intern.

Trabajo Rueda împotriva Spaniei

30 mai 2017

Această cauză a avut ca obiect ridicarea calculatorului reclamantului pe motiv că acesta conținea materiale pornografice cu minori. Reclamantul s-a plâns în special de faptul că ridicarea și analizarea de către poliție a calculatorului său a constituit o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private și a corespondenței.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. În primul rând, Curtea constatat că accesarea de către poliție a fișierelor din calculatorul personal al reclamantului și condamnarea acestuia au constituit o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private. Această ingerință era prevăzută de legislația națională. De asemenea, măsura a urmărit scopul legitim al „prevenirii infracțiunilor” și „protecției drepturilor altora”. În acest sens, Curtea a subliniat în special că „abuzul sexual este, fără îndoială, un tip odios de delict, cu efect de fragilizare a victimelor sale” și „copiii și alte persoane vulnerabile au dreptul la protecție din partea statului, sub forma descurajării efective, față de aceste tipuri grave de ingerință în aspectele esențiale ale vieții lor private”. Cu toate acestea, Curtea a considerat că ridicarea de către poliție a calculatorului și analizarea fișierelor din acesta, fără autorizare judecătorească prealabilă, nu fuseseră proporționale cu scopurile legitime urmărite și nu fuseseră măsuri „necesare într-o societate democratică”. Aceasta a constatat că este greu de evaluat urgența situației care a determinat poliția să ridice fișierele din calculatorul personal al reclamantului și să acceseze conținutul acestora, ocolind cerința obișnuită a autorizării judecătorești prealabile, când de fapt calculatorul în discuție era deja în posesia poliției, iar autorizarea prealabilă ar fi putut fi obținută destul de repede, fără a împiedica cercetările poliției.

Dagregorio si Mosconi împotriva Franței

30 mai 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamanții sunt doi activiști sindicali care au participat la ocuparea și blocarea feribotului „Pascal Paoli” al *Société nationale Corse Méditerranée* (SNCM) în momentul preluării societății de către un operator financiar. Cauza a avut ca obiect refuzul acestora de a se supune prelevării de probe biologice, rezultatele acestora urmând să fie incluse în registrul național automatizat de date genetice (fichier national automatisé des empreintes génétiques – FNAEG). Reclamanții, condamnați în primă instanță și în apel, nu au introdus recurs.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** pe motivul neepuizării căilor de atac interne. Aceasta a subliniat în special că, în lipsa unui precedent judiciar aplicabil în situația reclamanților, existau îndoieli cu privire la eficacitatea unui recurs din cauza unei hotărâri pronunțate de Consiliul Constituțional. Curtea a considerat că aceasta era așadar o chestiune care ar fi trebuit să fie sesizată Curții de Casație. Simplul fapt de a avea îndoieli cu privire la probabilitățile de succes ale unui anumit recurs nu era un motiv suficient pentru a omite folosirea respectivei căi de atac.

Aycaquer împotriva Franței

22 iunie 2017

Reclamantul a susținut că i-a fost încălcat dreptul la respectarea vieții sale private ca urmare a ordinului de recoltare a unei probe biologice pentru a fi inclusă în registrul național automatizat de date genetice (FNAEG) și a faptului că refuzul său de a se conforma ordinului a avut ca efect o condamnare penală.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Curtea a observat în special că, în decizia din 16 septembrie 2010, Curtea Constituțională s-a pronunțat în sensul că dispozițiile privind FNAEG erau în conformitate cu Constituția, sub rezerva, printre altele, a „stabilirii duratei de păstrare a respectivelor date cu caracter personal în funcție de scopul dosarului stocat, precum și de natura și/sau gravitatea infracțiunilor respective”. Curtea a observat că, până în prezent, nu s-a luat nicio măsură corespunzătoare cu privire la această rezervă și că nu există în prezent nicio dispoziție pentru a face diferența între perioadele de păstrare în funcție de natura și de gravitatea infracțiunilor comise. De asemenea, Curtea a hotărât, că prevederile privind stocarea profilurilor genetice în FNAEG nu ofereau persoanelor vizate o protecție suficientă, din cauza duratei păstrării și a imposibilității ștergerii datelor. Prin urmare, prevederile nu au stabilit un echilibru just între interesele publice și cele private aflate în joc.

Ivashchenko împotriva Rusiei

13 februarie 2018

Această cauză a avut ca obiect copierea datelor din laptopul unui fotoreporter de către vameșii ruși.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că, în ansamblu, Guvernul rus nu a demonstrat că legislația și practica aplicată în speță au oferit garanțiile necesare împotriva abuzului atunci când era cazul să se aplice procedura de eșantionare vamală pentru datele electronice conținute într-un dispozitiv electronic.

Libert împotriva Franței

22 februarie 2018

Această cauză a avut ca obiect concedierea unui angajat al SNCF (Societatea Națională a Căilor Ferate Franceze) după ce, în urma ridicării calculatorului său de lucru, în acesta au fost găsite fișiere pornografice și certificate falsificate întocmite pentru terți. Reclamantul s-a plâns, în special, că angajatorul său a deschis, în absența sa, fișiere personale stocate pe hard-discul calculatorului său de lucru.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că în speță autoritățile franceze nu au depășit marja de apreciere avută la dispoziție. Curtea a observat, în special, că consultarea fișierelor de către angajatorul reclamantului a avut scopul legitim de a proteja drepturile angajatorilor, care puteau avea dorința legitimă de a încerca să se asigure că angajații lor folosesc facilitățile informatice pe care le-au pus la dispoziția acestora în conformitate cu obligațiile contractuale și cu reglementările aplicabile. Curtea a observat, de asemenea, că legislația franceză cuprindea un mecanism de protecție a vieții private care permitea angajatorilor să deschidă fișiere profesionale, dar nu să deschidă pe ascuns fișiere identificate ca fiind personale. Aceștia puteau deschide ultimul tip de fișiere doar în prezența angajatului. Instanțele naționale au decis că mecanismul menționat nu l-ar fi împiedicat pe angajator să deschidă fișierele în litigiu deoarece acestea nu fuseseră identificate în mod corespunzător ca fiind private. În fine, Curtea a considerat că instanțele naționale au evaluat în mod corespunzător susținerea reclamantului privind încălcarea dreptului său la respectarea vieții sale private și că deciziile instanțelor au avut o motivare relevantă și suficientă.

Catt împotriva Regatului Unit

24 ianuarie 2019

Această cauză a avut ca obiect plângerea reclamantului, care fusese militant toată viața sa, cu privire la colectarea și păstrarea datelor sale cu caracter personal într-o bază de date a poliției pentru „extremiști interni”.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Curtea a constatat în special că datele păstrate cu privire la reclamant vizau opiniile sale politice și că asemenea informații necesitau o protecție specială. Curtea a avut totodată în vedere vârsta reclamantului (94 ani) și faptul că acesta nu avea antecedente de fapte violente sau intenția de a le comite. Curtea a mai constatat că, deși colectarea informațiilor despre acesta fusese justificată, păstrarea lor nu era justificată, mai ales din cauza lipsei măsurilor de siguranță, ca de exemplu termenele de păstrare.

Cereri pendinte

Centrum För Rättvisa împotriva Suediei

19 iunie 2018 (hotărârea Camerei) – cauză retrimisă în fața Marii Camere în februarie 2019

Cauza a avut ca obiect plângerea depusă de o firmă de avocatură de utilitate publică pe motiv că legislația care permitea interceptarea în masă a semnalelor electronice în Suedia în folosul serviciilor de informații externe încălca drepturile sale la viață privată.

În hotărârea Camerei din 19 iunie 2018, Curtea a hotărât, în unanimitate, că nu a fost încălcat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Camera a considerat că legislația relevantă echivala cu un sistem de supraveghere secretă care putea să afecteze toți utilizatorii de telefonie mobilă și de internet, fără informarea lor. De asemenea, nu exista nicio cale de atac internă care să ofere o motivare detaliată unui petent care avea suspiciunea că i-au fost interceptate comunicațiile. Din acest motiv, Curtea a considerat justificată examinarea legislației în abstract. Firma de avocatură putea să se considere victimă a încălcării Convenției, deși nu a introdus nicio acțiune în justiție la nivel național și nici nu a formulat o acuzație concretă privind interceptarea concretă a comunicațiilor sale. Simpla existență a legislației a constituit, în sine, o ingerință în drepturile sale prevăzute la art. 8. Camera a mai declarat că, deși existau anumite domenii care necesitau îmbunătățiri, în general sistemul suedez de interceptare în masă acorda garanții corespunzătoare și suficiente împotriva arbitrariului și a riscului unor abuzuri. Pentru a ajunge la această concluzie, Camera a ținut seama de puterea de apreciere a statului în materie de apărare a securității naționale, mai ales în contextul actualelor amenințări reprezentate de terorismul global și criminalitatea transfrontalieră gravă. În baza acestor constatări, Camera a considerat că nu se ridică o problemă separată în temeiul art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție și a hotărât că nu era necesară examinarea plângerii fundației în această privință.

La 4 februarie 2019, Colegiul Marii Camere a admis cererea reclamantului de retrimiteră a acestei cauze în fața Marii Camere.

La 10 iulie 2019, Marea Cameră a ținut o ședință în această cauză.

Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit (nr. 58170/13, 62322/14 și 24960/15)

13 septembrie 2018 (hotărârea Camerei) – cauză retrimisă în fața Marii Camere în februarie 2019

Aceste cereri au fost depuse după dezvăluirile făcute de Edward Snowden (fost agent contractual al Agenției Naționale de Securitate a SUA) cu privire la programele de supraveghere și de partajare a informațiilor dintre SUA și Regatul Unit. Cauza are ca obiect plângeri ale unor jurnaliști, persoane fizice și organizații pentru drepturi cu privire la trei regimuri diferite de supraveghere: (1) interceptarea în masă a comunicațiilor; (2) partajarea informațiilor cu guverne străine; și (3) obținerea datelor de comunicații de la furnizorii de servicii de comunicații.

În hotărârea Camerei din 13 septembrie 2018, Curtea a hotărât, cu 5 voturi la 2, că regimul interceptării în masă a încălcat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție întrucât exista o supraveghere insuficientă atât a selectării posesorilor de internet pentru

interceptare, cât și a filtrării, a căutării și a selectării comunicațiilor interceptate pentru examinare, iar garanțiile de reglementare a selectării „datelor de comunicații aferente” pentru examinare erau necorespunzătoare. Ajungând la această concluzie, Camera a constatat că operarea unui regim de interceptare în masă, în sine și de la sine, nu a încălcat Convenția, dar a remarcat că un astfel de regim trebuia să respecte criteriile prevăzute în jurisprudența sa. Camera a decis, de asemenea, cu 6 voturi la 1, că regimul de obținere a datelor de comunicații de la furnizorii de servicii de comunicații a încălcat art. 8 întrucât nu era în conformitate cu legea și că atât regimul interceptării în masă, cât și regimul de obținere a datelor de comunicații de la furnizorii de servicii de comunicații au încălcat art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție, deoarece nu existau garanții suficiente cu privire la materialul jurnalistic confidențial. De asemenea, a constatat că regimul de partajare a informațiilor cu guvernele străine nu încălca nici art. 8, nici art. 10. În cele din urmă, Camera a respins în unanimitate plângerile formulate de al treilea grup de reclamantși în temeiul art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, cu privire la procedura națională de contestare a măsurilor de supraveghere secretă, și în temeiul art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

La 4 februarie 2019, Colegiul Marii Camere a admis cererea reclamantșilor de retrimiteră a cauzei în fața Marii Camere.

La 10 iulie 2019, Marea Cameră a ținut o sedintă în această cauză.

Tretter și alții împotriva Austriei (nr. 3599/10)

Cerere comunicată Guvernului austriac la 6 mai 2013

Această cauză are ca obiect modificările aduse Legii privind atribuțiile poliției, care au intrat în vigoare în ianuarie 2008 și au extins atribuțiile organelor de poliție de a colecta și prelucra date cu caracter personal.

Curtea a adus cererea la cunoștința Guvernului austriac și a adresat părților întrebări în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței), art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 34 (dreptul de cerere individuală) din Convenție.

Cerere similară pendinte: **Ringler împotriva Austriei (nr. 2309/10)**, comunicată Guvernului austriac la 6 mai 2013.

Association confraternelle de la presse judiciaire împotriva Franței și alte 11 cereri (nr. 49526/15, 49615/15, 49616/15, 49617/15, 49618/15, 49619/15, 49620/15, 49621/15, 55058/15, 55061/15, 59602/15 și 59621/15)

Cereri comunicate Guvernului francez la 26 aprilie 2017

Aceste cereri, care au fost introduse de avocați și de jurnaliști, precum și de persoane juridice în legătură cu aceste profesii, au ca obiect Legea franceză privind informațiile (secrete) din 24 iulie 2015.

Curtea a adus cererile la cunoștința Guvernului francez și a adresat întrebări părților în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței), art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

Cereri similare pendinte: **Follorou împotriva Franței (nr. 30635/17) și Johannes împotriva Franței (nr. 30636/17)**, comunicate Guvernului francez la 4 iulie 2017.

Privacy International și alții împotriva Regatului Unit (nr. 46259/16)

Cerere comunicată Guvernului Regatului Unit la 19 noiembrie 2018

Reclamantșii – o organizație neguvernamentală cu sediul în Londra, un furnizor de servicii de internet cu sediul în Londra, o asociație de „hacktiviști” cu sediul în Germania, două societăți comerciale cu sediul în Statele Unite care oferă servicii de internet și, respectiv, servicii de comunicații, precum și un furnizor de servicii de internet cu sediul în Coreea de Sud – consideră că echipamentele lor au făcut obiectul unei ingerințe cunoscute sub denumirea de „Computer Network Exploitation” (exploatare a rețelelor informatice) sau „Equipment Interference” (ingerință în sisteme), ori sub denumirea populară de „hacking”, pe o perioadă de timp nedeterminată, de către *Government Communications Headquarters* și Serviciul de Informații Secrete din Regatul Unit. Reclamantșii se plâng că atribuția

conferită de art. 7 din Legea privind serviciile de informații² nu are temei legal, că acesta nu conține nicio cerință privind mandatul legal, că în spațiul public nu există informații despre modul în care acesta ar putea fi folosit pentru a aproba ingerința în sisteme, precum și că nu există nicio cerință de filtrare pentru excluderea materialului lipsit de relevanță. Reclamantul adaugă că Tribunalul pentru Litigii referitoare la Competențele de Investigare nu oferea o cale de atac efectivă cu privire la regimul art. 7 în cadrul litigiilor interne. Curtea a adus cererile la cunoștința Guvernului Regatului Unit și a adresat părților întrebări în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței), art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

E-mail

Copland împotriva Regatului Unit

3 aprilie 2007

Reclamanta a fost angajată de o unitate de învățământ superior, înființată prin lege și administrată de stat, în calitate de asistentă personală a directorului. De la sfârșitul anului 1995 a trebuit să lucreze în strânsă colaborare cu directorul adjunct. Telefonul, emailul și internetul au fost puse sub supraveghere la instigarea directorului adjunct. Potrivit Guvernului Regatului Unit, măsura a fost luată pentru a stabili dacă reclamanta folosea în mod excesiv facilitățile de serviciu în scopuri personale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) din Convenție. În primul rând a observat că apelurile telefonice efectuate din spații profesionale, la prima vedere, sunt acoperite de noțiunea de „viață privată” și „corespondență”. Rezultă în mod logic că e-mailurile trimise de la locul de muncă ar trebui protejate în mod similar, ca și informațiile obținute în cadrul monitorizării folosirii în scop personal a internetului. Prin urmare, Curtea a considerat că colectarea și stocarea informațiilor personale referitoare la folosirea de către reclamantă a telefonului, e-mailului și internetului, fără știrea sa, au constituit o ingerință în dreptul la respectarea vieții sale private și a corespondenței sale. Deși lasă deschisă întrebarea dacă supravegherea folosirii de către un angajat a telefonului, e-mailului sau internetului la locul de muncă ar putea fi considerată o măsură „necesară într-o societate democratică” în anumite cazuri în vederea unui scop legitim, Curtea a concluzionat că, în absența unor dispoziții interne privind supravegherea la momentul faptelor, ingerința nu a fost „prevăzută de lege”.

Muscio împotriva Italiei

13 noiembrie 2007 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză a avut ca obiect primirea, de către președintele unei asociații de părinți catolici, a unor emailuri nesolicitate („spam”) cu caracter obscen. După ce a inițiat o procedură împotriva unei (unor) persoane necunoscute, acesta a contestat decizia de necontinuare a acțiunii în legătură cu plângerea sa.

Curtea a declarat **inadmisibil**, ca vădit nefondat, **capătul de cerere** formulat de reclamant **în temeiul art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și a vieții de familie) din Convenție. Aceasta a considerat că primirea de mesaje nedorite constituia o ingerință în dreptul la respectarea vieții private. Cu toate acestea, odată conectați la internet, utilizatorii de e-mail nu mai beneficiază de o protecție eficientă a vieții lor private și se expun riscului de a primi mesaje nedorite. În acest context, acțiunea în justiție introdusă de reclamant nu avea nicio șansă de succes, dat fiind că autoritățile naționale și furnizorii de servicii internet întâmpină greutăți obiective în combaterea spamului. Prin urmare, Curtea nu putea obliga statul să facă eforturi suplimentare pentru a-și îndeplini obligațiile pozitive prevăzute la art. 8 din Convenție.

² Art. 7 din Legea privind serviciile de informații (*Intelligence Services Act – ISA*) permite ministrului să dea unei persoane aprobare (și să o scutească de răspundere) pentru comiterea unei fapte în afara insulelor britanice, faptă în legătură pentru care altminteri ar fi trasă la răspundere dacă ar fi comisă în Regatul Unit.

Benediktsdóttir împotriva Islandei

16 iunie 2009 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamanta s-a plâns de faptul că, prin acordarea unei protecții insuficiente împotriva publicării ilegale a e-mailurilor sale private în mass-media, Islanda nu i-a asigurat respectarea drepturilor sale garantate de art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței). Aceasta a susținut că un terț necunoscut obținuse e-mailurile în discuție, fără știrea și aprobarea sa, dintr-un server anterior deținut și folosit de fostul său angajator, care a dat faliment. Comunicările prin e-mail au constat în special în citate directe sau parafrazări din schimburile de e-mail dintre reclamantă și un fost coleg al directorului executiv al unei societăți multinaționale cu privire la dorința acestuia de a găsi un avocat bun care să îi acorde asistență la predarea, către poliție, a unor materiale prezumtiv incriminatoare aflate în posesia lui și să îl reprezinte într-un viitor proces împotriva conducerii societății multinaționale respective. La momentul respectiv, în Islanda avea loc o dezbatere publică cu privire la anumite susțineri potrivit cărora unele personalități au exercitat presiuni necuvenite în cele mai ample cercetări penale din istoria țării.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată. Aceasta a constatat că nu există nimic care să arate că autoritățile islandeze au depășit marja lor de apreciere și nu au reușit să stabilească un echilibru just între libertatea de exprimare a ziarului și dreptul reclamantei la respectarea vieții sale private și a corespondenței, în temeiul art. 8 din Convenție.

Helander împotriva Finlandei

10 septembrie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză a avut ca obiect o plângere făcută de un deținut, potrivit căreia administrația penitenciarului refuzase să îi înainteze corespondența juridică, trimisă de avocatul său la adresa oficială de e-mail a penitenciarului.

Curtea a declarat cauza **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată, întrucât avocatul reclamantului a fost prompt informat că e-mailul său nu îi va fi transmis clientului său, iar avocatul și clientul au avut în permanență posibilitatea de a comunica rapid prin telefon, scrisoare sau vizită personală. De asemenea, Curtea a recunoscut că, în conformitate cu legislația actuală a Finlandei, confidențialitatea avocat-client nu putea fi garantată prin corespondența electronică și că, prin urmare, administrația penitenciarului avea un motiv real pentru a nu-i înainta mesajul.

Sérvulo & Associados - Sociedade de Advogados, RL împotriva Portugaliei

3 septembrie 2015

A se vedea *supra*, la „Date electronice”.

GPS (sistem de poziționare globală)

Uzun împotriva Germaniei

2 septembrie 2010

Reclamantul, suspectat de participare la mai multe atacuri cu bombă comise de o mișcare extremistă de stânga, s-a plâns în special de faptul că supravegherea sa prin GPS și folosirea datelor obținute în cadrul unei acțiuni penale îndreptate împotriva sa i-au încălcat dreptul la respectarea vieții private.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Având în vedere că cercetarea penală viza infracțiuni foarte grave, Curtea a constatat că supravegherea prin GPS a reclamantului a fost proporțională.

Ben Faiza împotriva Franței

8 februarie 2018

Această cauză a avut ca obiect măsurile de supraveghere luate împotriva reclamantului în cursul cercetării penale privind implicarea sa în infracțiuni de trafic de droguri. Reclamantul

a susținut că aceste măsuri (atât instalarea unui dispozitiv de geolocalizare în vehiculul său, cât și hotărârea judecătorească prin care un operator de telefonie mobilă a fost obligat la obținerea înregistrărilor apelurilor primite și efectuate de acesta, combinate cu impulsurile de localizare prin antenele de telefonie mobilă de pe telefoanele sale, în vederea urmăririi ulterioare a mișcărilor sale) au constituit o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție în ceea ce privește geolocalizarea în timp real a vehiculului reclamantului prin intermediul unui dispozitiv GPS la 3 iunie 2010, constatând că, în materie de măsuri de geolocalizare în timp real, dreptul francez (nici legislația, nici jurisprudența) nu conțineau la vremea respectivă prevederi suficient de clare în privința limitei și modului în autoritățile puteau folosi puterea de apreciere. În consecință, reclamantul nu a beneficiat de nivelul minim de protecție impus de statul de drept într-o societate democratică. Cu toate acestea, Curtea a observat că ulterior Franța a adoptat un mecanism legislativ pentru a reglementa folosirea geolocalizării și a consolida dreptul la respectarea vieții private (Legea din 28 martie 2014). În continuare, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** în ceea ce privește hotărârea judecătorească din 24 iulie 2009 adresată unui operator de telefonie mobilă pentru a obține lista antenelor de telefonie mobilă accesate de telefonul reclamantului pentru urmărirea ulterioară a mișcărilor sale. Aceasta a observat, în special, că hotărârea judecătorească a constituit o ingerință în viața privată a reclamantului, dar că aceasta era prevăzută de lege. În plus, hotărârea avea scopul de a stabili adevărul în cadrul unei acțiuni penale în legătură cu importul de droguri în bandă organizată, constituirea unui grup infracțional organizat și spălarea de bani, urmărind astfel scopurile legitime de apărare a ordinii, prevenire a infracțiunilor sau protejare a sănătății publice. Curtea a considerat, de asemenea, că măsura a fost necesară într-o societate democratică deoarece urmărirea împiedicarea unei operațiuni majore de trafic de droguri. În ultimul rând, informațiile obținute au fost utilizate în cadrul cercetării penale și a unui proces penal în care reclamantului i s-a garantat un control judecătoresc efectiv, în conformitate cu statul de drept.

Internet³

Perrin împotriva Regatului Unit

18 octombrie 2005 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza a avut ca obiect constatarea vinovăției și condamnarea la 30 de luni de închisoare a unui cetățean francez stabilit în Regatul Unit – și care administrează o companie de internet ce are sediul în SUA și are activități cu conținut sexual explicit – pentru publicarea unor articole obscene pe internet.

Curtea a respins **capătul de cerere** formulat de reclamant **în temeiul art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție ca **inadmisibil** (vădit nefondat). Aceasta a ajuns la convingerea că respectiva condamnare penală a fost o măsură necesară într-o societate democratică, în interesul protejării moralei și/sau a drepturilor altora și că pedeapsa nu a fost proporționată.

Paeffgen GmbH împotriva Germaniei

18 septembrie 2007 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza a avut ca obiect acțiunile îndreptate împotriva societății reclamante, angajate în comerțul electronic, de alte companii și persoane particulare, care susțineau că înregistrarea și utilizarea anumitor domenii de internet au încălcat drepturile lor de marcă și/sau drepturile lor la o denumire comercială.

Curtea a declarat **inadmisibil** ca vădit nefondat **capătul de cerere** formulat de reclamant **în temeiul art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție. Aceasta a

³ A se vedea și fișa tematică privind „[Accesul la internet și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei](#)”.

constatat că hotărârile judecătorești care au obligat societatea reclamantă să anuleze domeniile au atins un echilibru just între protecția bunurilor sale și cerințele de interes general (și anume, împiedicarea societății să încalce în continuare drepturile de marcă ale terților).

K.U. împotriva Finlandei (cererea nr. 2872/02)

2 decembrie 2008

Această cauză a avut ca obiect un anunț cu caracter sexual despre un băiat de 12 ani, afișat pe un website de întâlniri romantice. În conformitate cu legislația finlandeză în vigoare atunci⁴, poliția și instanțele nu puteau obliga furnizorul de servicii internet să identifice persoana care a pus anunțul. În special, furnizorul de servicii a refuzat să identifice persoana responsabilă, susținând că ar constitui o încălcare a confidențialității.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Aceasta a considerat că afișarea anunțului a constituit o faptă penală, care făcea din minor o țintă pentru pedofili. Puterea legislativă ar fi trebuit să ofere un cadru pentru a pune în acord confidențialitatea serviciilor de internet și apărarea ordinii sau prevenirea infracțiunilor și protejarea drepturilor și libertăților altora, în special a copiilor și a altor persoane vulnerabile.

Times Newspapers Ltd împotriva Regatului Unit (nr. 1 & 2)

10 martie 2009

Societatea reclamantă, proprietar și editor al ziarului *The Times*, a afirmat că regula din legislația Regatului Unit, prin care fiecare consultare de informații calomnioase poate avea ca urmare o nouă acțiune în calomnie („regula publicării pe internet”), a constituit o restrângere nejustificată și disproporționată a dreptului său la libertatea de exprimare. În decembrie 1999, ziarul reclamant a publicat două articole considerate calomnioase față de o persoană particulară. Ambele articole au fost încărcate pe website-ul *The Times* în aceeași zi în care au fost publicate în versiunea tipărită a ziarului. În cursul ulterioarei acțiuni în calomnie împotriva ziarului reclamant, acesta a fost obligat să adauge un anunț la ambele articole din arhiva internet, atenționând că acestea au făcut obiectul unor litigii în materie de calomnie și că nu era permisă reproducerea sau menționarea lor fără consultarea departamentului juridic al societății reclamante.

În această hotărâre, Curtea a subliniat că, având în vedere accesibilitatea sa și capacitatea sa de a stoca și comunica volume mari de informații, internetul joacă un rol important în extinderea accesului publicului la știri și în înlesnirea difuzării informațiilor în general. În prezenta cauză, Curtea a constatat că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție: întrucât arhivele erau gestionate chiar de ziar, iar instanțele interne nu au sugerat eliminarea totală a articolelor, obligarea la adăugarea unei nuanțări corespunzătoare la versiunea internet nu a fost disproporționată.

Willem împotriva Franței

16 iulie 2009

Această cauză a avut ca obiect apelul la boicotarea produselor israeliene, făcut de un primar, în special prin intermediul website-ului municipalității. Primarul a fost ulterior condamnat pentru instigare la discriminare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Motivele date de instanțele franceze pentru a justifica ingerința în libertatea de exprimare a reclamantului au fost „relevante și suficiente” în sensul art. 10. În plus, amenda aplicată a fost relativ moderată și proporțională cu scopul urmărit.

Renaud împotriva Franței

25 februarie 2010

Reclamantul s-a plâns de condamnarea sa pentru calomnie și insultă, în public, față de un primar pe website-ul asociației al cărei președinte și webmaster era.

⁴ Un cadru legal a fost adoptat până la data pronunțării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în temeiul Legii privind exercitarea libertății de exprimare în mass-media.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a considerat disproporționată condamnarea reclamantului în raport cu scopul legitim al protejării reputației și drepturilor altora.

Comitetul de redacție al Pravoye Delo si Shtekel împotriva Ucrainei

5 mai 2011

Această cauză a avut ca obiect în principal lipsa unor garanții corespunzătoare în legislația ucraineană pentru utilizarea de către jurnaliști a informațiilor obținute de pe internet. În special, s-au făcut plângeri pentru calomnie împotriva unui ziar local și a redactorului-șef după publicarea unei scrisori descărcate de pe internet, scrisoare în care se afirma că funcționari locali de rang înalt erau corupți și implicați în conducerea unui grup infracțional organizat. Instanțele interne s-au pronunțat împotriva reclamanților și i-au obligat să publice scuze și să plătească 15 000 de hrivne ucrainene (aproximativ 2 394 euro), la care s-a renunțat în cele din urmă printr-o rezolvare pe cale amiabilă.

Curtea a hotărât că obligarea redactorului-șef la publicarea de scuze nu s-a făcut în conformitate cu legea și, prin urmare, **a încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a mai hotărât că **art. 10 a fost încălcat** ca urmare a lipsei unor garanții corespunzătoare pentru jurnaliștii care folosesc informații obținute de pe internet. În special, „având în vedere rolul pe care îl joacă internetul în contextul activităților profesionale în domeniul mass-media [...] și importanța acestuia pentru exercitarea dreptului la libertatea de exprimare în general [...], Curtea consideră că absența unui cadru legal suficient la nivel național, pentru a permite jurnaliștilor să folosească informațiile obținute de pe internet fără teama de a suferi sancțiuni, împiedică în mod grav exercitarea de către presă a funcției esențiale de «supraveghetor public» [...]” (pct. 64 din hotărâre).

Mosley împotriva Regatului Unit

10 mai 2011

Această cauză a avut ca obiect publicarea, în ediția tipărită și pe website-ul *News of the World*, a unor articole, imagini și înregistrări video care dezvăluiau detalii despre activitățile sexuale ale lui Max Mosley. Reclamantul s-a plâns de incapacitatea autorităților de a impune o obligație legală ziarului de a-l informa în prealabil despre publicarea materialului, astfel încât să poată solicita o ordonanță președințială.

Curtea a constatat că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a hotărât, în special, că Convenția europeană a drepturilor omului nu obligă presa să informeze în prealabil persoanele despre publicațiile în care urmează să apară.

Ahmet Yıldırım împotriva Turciei

18 decembrie 2012

Această cauză are ca obiect o hotărâre judecătorească pentru blocarea accesului la Google Sites, care găzduia un site internet aflat în proprietatea unei persoane împotriva căreia se declanșase o acțiune penală pentru insultarea memoriei lui Atatürk. Ca urmare a hotărârii, a fost blocat accesul la toate celelalte website-uri găzduite de serviciu. Reclamantul s-a plâns că nu a putut accesa propriul website din cauza acestei măsuri dispuse în cadrul unei cauze penale fără nicio legătură cu el sau website-ul său. Acesta a susținut că măsura a încălcat dreptul său la libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a constatat că efectele măsurii în litigiu au fost arbitrare, iar controlul judecătoresc asupra măsurii blocării accesului a fost insuficient pentru prevenirea abuzurilor.

Ashby Donald si alții împotriva Franței

10 ianuarie 2013

Această cauză are ca obiect condamnarea unor fotografii de modă pentru încălcarea drepturilor de autor în urma publicării pe website-ul unei societăți de modă conduse de doi dintre reclamanți, fără aprobarea caselor de modă respective, a fotografiilor realizate de celălalt reclamant la prezentări de modă din 2003.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. În circumstanțele cauzei, ținând seama de marja de apreciere deosebit de largă lăsată autorităților naționale, natura și gravitatea sancțiunilor aplicate reclamanților nu erau de natură să permită Curții să constate că ingerința în cauză era disproporționată față de scopul urmărit.

Neij si Sunde Kolmisoppi împotriva Suediei

19 februarie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză a avut ca obiect plângerea a doi dintre co-fondatorii „The Pirate Bay”, unul dintre cele mai mari website-uri din lume pentru partajarea fișierelor torrent, conform cărora condamnarea lor pentru asociere pentru săvârșirea unor infracțiuni prevăzute de legea drepturilor de autor le-a încălcat libertatea de exprimare.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată. Aceasta a afirmat că faptul de a partaja sau a permite altora să partajeze fișiere de acest fel pe internet, inclusiv materiale protejate prin dreptul de autor și în scopul de a obține profit, era acoperit de dreptul de a „primi sau de a comunica informații” prevăzut la art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție. Cu toate acestea, a considerat că instanțele naționale au realizat un echilibru just între interesele aflate în joc – respectiv dreptul reclamanților de a primi și comunica informații și necesitatea de a proteja drepturile de autor – atunci când i-au condamnat pe reclamanți.

Akdeniz împotriva Turciei

11 martie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză a avut ca obiect blocarea accesului la două website-uri pe motiv că au difuzat muzică fără respectarea legislației privind drepturile de autor. Reclamantul, care a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în calitate de utilizator al website-urilor respective, s-a plâns în special de încălcarea libertății sale de exprimare.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (incompatibilă *ratione personae*) pentru motivul că reclamantul nu putea pretinde că este „victimă” în sensul art. 34 (dreptul de cerere individuală) din Convenție. Subliniind că drepturile utilizatorilor de internet au o importanță capitală, Curtea a reținut totuși că cele două website-uri internet de difuzare de muzică au fost blocate deoarece funcționau contrar legislației privind drepturile de autor. În calitate de utilizator al acestor website-uri, reclamantul a beneficiat de serviciile lor și a fost lipsit doar de unul dintre modurile de a asculta muzică. Curtea a observat, de asemenea, că reclamantul avea la dispoziție numeroase mijloace de acces la o serie de creații muzicale, fără a încălca însă normele privind drepturile de autor.

Delfi AS împotriva Estoniei

16 iunie 2015 (Marea Cameră)

Aceasta a fost prima cauză în care Curtea a fost investită cu examinarea unei plângeri privind răspunderea pentru comentariile generate de utilizatori pe un portal internet de știri. Societatea reclamantă, care administrează un portal de știri pe criterii comerciale, s-a plâns că a fost declarată de instanțele naționale răspunzătoare pentru comentariile injurioase scrise de cititorii săi la un articol de știri despre o societate de transport cu feribotul. La cererea avocaților proprietarului societății de transport cu feribotul, societatea reclamantă a eliminat comentariile injurioase după circa 6 săptămâni de la publicarea lor.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că faptul că instanțele estone au declarat răspunzătoare societatea reclamantă a constituit o restrângere justificată și proporțională a libertății de exprimare a portalului în special pentru următoarele motive: natura extremă a comentariilor în litigiu, faptul că acestea au fost scrise ca reacție la un articol publicat de societatea reclamantă în propriul portal de știri, administrat de profesioniști pe criterii comerciale; insuficiența măsurilor luate de societatea reclamantă ca să elimine imediat după publicare comentariile care constituiau discurs de incitare la ură; iar amenda de 320 de euro nu a fost deloc excesivă pentru societatea reclamantă, unul dintre cele mai mari portaluri internet din Estonia.

Cengiz si altii împotriva Turciei

1 decembrie 2015

Această cauză a avut ca obiect blocarea accesului la *YouTube*, un website care permite utilizatorilor să trimită, să vizioneze și să facă schimb de videoclipuri. Reclamantii s-au plâns în special de o încălcare a dreptului lor la libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând în special că reclamantii, toți cadre didactice în diferite universități, au fost împiedicați să acceseze *YouTube* pentru o perioadă lungă de timp și că, în calitatea lor de utilizatori activi, și având în vedere circumstanțele cauzei, aceștia puteau în mod legitim să susțină că măsura de blocare în litigiu le-a afectat dreptul de a primi și de a comunica informații și idei. Curtea a observat, de asemenea, că *YouTube* este o platformă unică ce permite comunicarea de informații de interes specific, în special în domeniul politic și social, precum și dezvoltarea jurnalismului cetățenesc. În plus, Curtea a constatat că în legislație nu exista nicio prevedere care să permită instanțelor interne să dispună blocarea totală a accesului la internet și, în acest caz, la *YouTube*, din cauza unui aspect al conținutului său.

Kalda împotriva Estoniei

19 ianuarie 2016

Această cauză a avut ca obiect plângerea unui deținut privind refuzul autorităților de a-i acorda acces la trei website-uri cu conținut juridic, administrate de stat și de Consiliul European. Reclamantul s-a plâns, în special, de faptul că interdicția prevăzută de legea estonă privind accesarea website-urilor respective a încălcat dreptul său de a primi informații prin internet și l-a împiedicat să efectueze cercetări juridice pentru procesul în care era implicat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a constatat, în special, că statele contractante nu sunt obligate să acorde deținuților acces la internet. Cu toate acestea, dacă un stat este dispus să permită accesul deținuților, cum este cazul în Estonia, acesta trebuie să motiveze refuzarea accesului la anumite website-uri. În circumstanțele specifice ale acestei cauze, motivele pentru neacordarea accesului la website-urile respective (și anume aspectele de securitate și costurile) nu au fost suficiente pentru a justifica ingerința în dreptul său de a primi informații. În special, autoritățile luaseră deja măsuri de securitate pentru utilizarea de către deținuți a internetului, prin calculatoare special adaptate în acest scop și sub supravegherea administrației penitenciarului, și suportaseră costurile aferente. Într-adevăr, instanțele naționale nu au făcut nicio examinare detaliată a posibilelor riscuri pentru securitate legate de accesul la cele trei website-uri suplimentare în discuție, având în vedere faptul că acestea erau administrate de o organizație internațională și de statul însuși.

A se vedea, de asemenea: **Jankovskis împotriva Lituaniei**, hotărârea din 17 ianuarie 2017.

Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete si Index.hu Zrt împotriva Ungariei

2 februarie 2016

Cauza a avut ca obiect răspunderea unui organism de autoreglementare a furnizorilor de conținut internet și a unui portal internet de știri pentru comentarii online vulgare și calomnioase publicate pe website-urile lor în urma publicării unei opinii critice la adresa practicilor comerciale înșelătoare de pe două website-uri imobiliare. Reclamantii s-au plâns de hotărârile instanțelor maghiare pronunțate împotriva lor, fapt care le-a obligat efectiv să modereze conținutul comentariilor cititorilor pe website-urile lor, argumentând că acest lucru contravenea esenței libertății de exprimare pe internet.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a reiterat în special faptul că, deși nu erau editori de comentarii în sensul tradițional, portalurile internet de știri trebuiau, în principiu, să își asume îndatoriri și responsabilități. Cu toate acestea, Curtea a considerat că instanțele ungare, atunci când s-au pronunțat asupra noțiunii de răspundere în cauza reclamantilor, nu au realizat un

echilibru just între drepturile concurente implicate, și anume între dreptul reclamanților la libertatea de exprimare și dreptul website-urilor imobiliare la respectarea reputației comerciale. În special, autoritățile ungare au acceptat, ca atare, faptul că acele comentarii au fost ilegale ca fiind insulte pentru reputația website-urilor imobiliare.

Dallas împotriva Regatului Unit

11 februarie 2016

Această cauză a avut ca obiect condamnarea reclamantei pentru încălcarea solemnității ședinței prin faptul că a efectuat cercetări pe internet în legătură cu procesul penal în care avea calitate de jurat. Reclamanta s-a plâns că infracțiunea de încălcare a solemnității ședinței, prevăzută de dreptul comun, nu a fost suficient de clară.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 7** (nicio pedeapsă fără lege) din Convenție. În special, a constatat că criteriul reținut pentru stabilirea încălcării solemnității ședinței aplicat în cazul ei a fost atât accesibil, cât și previzibil. Funcția de legiferare a instanțelor a rămas în limite rezonabile, iar hotărârea pronunțată în cauza acesteia ar putea fi considerată, cel mult, un pas către clarificarea treptată, pe calea interpretării judiciare, a normelor în materie de răspundere penală pentru încălcarea solemnității ședinței. Orice dezvoltare a legii a fost în concordanță cu esența infracțiunii și putea fi prevăzută în mod rezonabil.

Pihl împotriva Suediei

7 februarie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul a fost subiectul unui comentariu online calomnios, care a fost publicat anonim pe un blog. Acesta a inițiat o acțiune civilă împotriva micii asociații non-profit care administra blogul, susținând că aceasta ar trebui să fie trasă la răspundere pentru comentariul terțului. Plângerea a fost respinsă de instanțele suedeze și de Cancelarul Justiției. Reclamantul s-a plâns Curții că, prin faptul că nu au declarat asociația răspunzătoare, autoritățile nu i-au protejat reputația și i-au încălcat dreptul la respectarea vieții private.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată. Aceasta a subliniat, în special, că, în astfel de cauze, trebuie realizat un echilibru între dreptul persoanei la respectarea vieții sale private și dreptul la libertatea de exprimare de care beneficiază o persoană sau un grup care administrează un portal internet. Având în vedere circumstanțele cauzei, Curtea a constatat că autoritățile naționale au realizat un echilibru just atunci când au refuzat să declare asociația răspunzătoare pentru comentariul anonim. În special, motivele au fost următoarele: deși comentariul a fost calomnios, acesta nu a constituit discurs de incitare la ură sau incitare la violență; a fost publicat pe un blog mic, administrat de o asociație non-profit; a fost șters a doua zi după ce reclamantul a făcut plângere; și a stat pe blog doar vreo 9 zile.

Bărbulescu împotriva României

5 septembrie 2017 (Marea Cameră)

Această cauză a avut ca obiect decizia unei societăți private de a concedia un salariat – reclamantul – ulterior monitorizării comunicațiilor sale electronice și accesării conținutului acestora. Reclamantul s-a plâns că decizia angajatorului său se întemeia pe o încălcare a vieții sale private și că instanțele naționale nu i-au protejat dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței.

Marea Cameră a hotărât, cu 11 voturi la 6, că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) din Convenție, constatând că autoritățile române nu au protejat în mod corespunzător dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private și a corespondenței. În consecință, acestea nu au reușit să realizeze un echilibru echitabil între interesele aflate în joc. În special, instanțele naționale nu au reușit să stabilească dacă reclamantul a primit informare prealabilă din partea angajatorului în legătură cu posibilitatea monitorizării comunicațiilor sale; în plus, acestea nu au ținut seama nici de faptul că acesta nu a fost informat despre natura sau întinderea monitorizării ori despre nivelul intruziunii în viața sa privată și corespondența sa. În plus, instanțele naționale nu au reușit să stabilească, în primul rând, motivele specifice care justificau introducerea unor

măsurii de monitorizare; în al doilea rând, dacă angajatorul ar fi putut aplica măsuri mai puțin intruzive în viața privată și corespondența reclamantului; și, în al treilea rând, dacă respectivele comunicații ar fi putut fi accesate fără știrea sa.

M.L. și W.W. împotriva Germaniei (nr. 60798/10 și 65599/10)

28 iunie 2018

Cauza a avut ca obiect refuzul Curții Federale de Justiție de a pronunța o dispoziție prin care să se interzică unui număr de trei mijloace de informare în masă să permită în continuare utilizatorilor de internet accesul la documente privind condamnarea reclamantilor pentru omorârea unui actor faimos și menționarea numelor lor complete. Reclamantii s-au plâns de încălcarea dreptului lor la respectarea vieții lor private.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a fost de acord cu constatările Curții Federale a Germaniei, care a reiterat că mass-media are sarcina de a participa la formarea opiniei democratice, punând la dispoziția publicului știri vechi pe care le-au păstrat în arhivele lor. Curtea a mai reiterat că abordarea față de tratarea unui anumit subiect ține de libertatea jurnalistică și că art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție permite jurnaliștilor să decidă detaliile care trebuie publicate, cu condiția ca deciziile respective să respecte normele deontologice. Includerea într-un articol a unor informații individualizate, ca de exemplu numele complet al persoanei în discuție, reprezenta un aspect important al activității presei, mai ales în cazul unor reportaje privind un proces penal care atrăsese o atenție considerabilă, rămasă neschimbată în pofida trecerii timpului. În ultimul rând, Curtea a constatat că, în cadrul celei mai recente cereri pentru redeschiderea procesului, din 2004, reclamantii înșiși au contactat presa: au transmis o serie de documente și au invitat jurnaliștii să țină publicul la curent. Această atitudine relativizează speranța lor de a obține anonimizarea în știri și dă un alt sens dreptului lor de a fi uitați online. În concluzie, având în vedere marja de apreciere lăsată autorităților naționale când pun în balanță interese divergente, importanța menținerii accesibilității reportajelor care au fost recunoscute ca fiind legale, precum și atitudinea reclamantilor față de presă, Curtea a considerat că nu are motive întemeiate să înlocuiască opinia Curții Federale de Justiție cu opinia sa.

Magyar Jeti Zrt împotriva Ungariei

4 decembrie 2018

Cauza a avut ca obiect tragerea la răspundere a societății reclamante pentru afișarea unui hyperlink către un interviu pe YouTube, în privința căruia ulterior s-a constatat că avea un conținut calomnios. Societatea reclamantă s-a plâns că faptul că instanțele naționale au declarat-o răspunzătoare pentru afișarea unui hyperlink pe website-ul său a constituit o restrângere nejustificată a drepturilor sale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a subliniat în special importanța hyperlink-urilor pentru buna funcționare a internetului și a făcut o deosebire între folosirea hyperlink-urilor și modul tradițional de publicare – hyperlink-urile direcționează persoanele către materialul disponibil, nu oferă conținut. Actualizându-și jurisprudența în materie, Curtea a stabilit elementele care trebuie luate în considerare în raport cu art. 10 atunci când se face o examinare a chestiunii dacă afișarea unui hyperlink ar putea angaja răspunderea și a precizat că este necesară o examinare specifică fiecărui caz în parte. În prezenta cauză, Curtea a constatat că legislația maghiară privind răspunderea (strict) obiectivă pentru difuzarea de materiale calomnioase exclusese posibilitatea oricărei evaluări reale a dreptului societății reclamante la libertatea de exprimare într-o situație în care instanțele ar fi trebuit să efectueze un control amănunțit asupra acestei chestiuni. O astfel de răspundere obiectivă pentru folosirea unui hyperlink ar putea să submineze fluxul informațiilor pe internet, descurajându-i pe autorii articolelor și pe cei care le publică să mai folosească astfel de linkuri dacă nu pot controla informațiile către care direcționează persoanele. Ar putea exista un efect descurajator asupra libertății de exprimare pe internet. Prin urmare, Curtea a constatat că, în ansamblu, societatea reclamantă a suferit o restrângere nejustificată a drepturilor sale.

Høiness împotriva Norvegiei

19 martie 2019

Cauza a avut ca obiect refuzul instanțelor norvegiene de a trage la răspundere un serviciu de găzduire a unui forum internet în urma publicării, pe acel forum, a unor comentarii calomnioase la adresa reclamantei. Reclamanta s-a plâns că autoritățile i-au încălcat drepturile prin faptul că nu i-au protejat suficient dreptul la protecția reputației și au obligat-o la plata cheltuielilor de judecată în cuantumul stabilit în cauza sa.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că instanțele norvegiene au acordat o protecție suficientă drepturilor reclamantei în temeiul articolului menționat. În special, a considerat că instanțele naționale au acționat în limitele puterii lor de apreciere („marjă de apreciere”) atunci când au încercat să realizeze un echilibru între drepturile reclamantului în temeiul art. 8, pe de o parte, și dreptul la libertatea de exprimare în temeiul art. 10 din Convenție al portalului de știri și al serviciului de găzduire de forumuri pentru dezbatere, pe de altă parte. În plus, hotărârile instanțelor naționale privind cheltuielile de judecată, acordate în favoarea părților, nu au încălcat ca atare art. 18 din Convenție.

Cereri pendinte

Kharitonov împotriva Rusiei (nr. 10795/14)

Cerere comunicată Guvernului rus la 27 aprilie 2017

Reclamantul susține, în special, că blocarea website-ului unui terț având aceeași adresă IP ca propria sa pagină a avut efectul disproporționat al blocării accesului la website-ul său.

Curtea a adus cererea la cunoștința Guvernului rus și a adresat părților întrebări în temeiul art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

Hurbain împotriva Belgiei (nr. 57292/16)

Cerere comunicată Guvernului belgian la 7 septembrie 2018

Cererea are ca obiect o hotărâre prin care o instanță civilă l-a obligat pe reclamant, editor responsabil de publicarea ziarului *Le Soir*, să confere anonimitate în arhiva sa online unui conducător auto care era responsabil de un accident rutier din 1994, în temeiul dreptului de a fi uitat. Reclamantul susține că ingerința în discuție, întemeiată pe art. 1382 din Codul civil, nu era clară și previzibilă.

Curtea a adus cererea la cunoștința Guvernului belgian și a adresat părților întrebări în temeiul art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție.

Aplicații de telefonie mobilă

Cauză pendinte în fața Marii Camere

Magyar Kétfarkú Kutya Párt împotriva Ungariei (nr. 201/17)

23 ianuarie 2018 – cauză retrimisă în fața Marii Camere în mai 2018

Această cauză are ca obiect plângerea partidului politic reclamant privind constatările instanțelor naționale potrivit cărora fuseseră încălcate regulile electorale prin aplicația de telefonie mobilă pe care acesta o dezvoltase pentru a permite alegătorilor să afișeze și să comenteze buletinele de vot nule în timpul unui referendum din 2016 privind planurile Uniunii Europene de mutare a migranților. Alegătorii puteau folosi aplicația pentru a afișa fotografii anonime cu buletinele de vot nule și comentarii privind motivele pentru modul în care au votat. În urma unei plângeri a unei persoane particulare, Comisia Electorală Națională a amendat partidul după ce a constatat că aplicația a încălcat regulile privind alegerile corecte, secretul votului și exercitarea corectă a drepturilor. *Kúria* (Curtea Supremă) în cele din urmă a confirmat decizia doar cu privire la exercitarea corectă a drepturilor și a redus amenda. Plângerea la Curtea Constituțională a fost considerată inadmisibilă.

În hotărârea Camerei din 23 ianuarie 2018, Curtea a hotărât, în unanimitate, că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Camera a reținut în special că partidul reclamant a dezvoltat aplicația de telefonie mobilă tocmai în scopul de a permite alegătorilor să folosească tehnologiile informațiilor și comunicațiilor pentru a împărtăși opinii prin fotografii anonime ale buletinelor de vot nule. Aplicația era așadar de utilitate în comunicare și constituia astfel o formă de exprimare a unei chestiuni de interes public. În plus, după cum a subliniat *Kúria*, nu era posibilă identificarea alegătorilor prin fotografiile încărcate anonim și, deși afișarea fotografiilor încălcăse principiul exercitării corecte a drepturilor, nu a afectat desfășurarea corectă a alegerilor. Prin urmare, Camera a ajuns la convingerea că comportamentul reclamantului nu a compromis secretul sau corectitudinea referendumului. În fine, deși era adevărat că autoritățile interne au stabilit că folosirea buletinelor de vot în orice alt scop decât exprimarea votului a încălcat art. 2 alin. (1) lit. (e) din Legea privind procedura electorală, Guvernul maghiar nu a stabilit în mod convingător nicio legătură între acest principiu al dreptului intern și scopurile enumerate exhaustiv la art. 10 alin. 2. Prin urmare, sancțiunea impusă reclamantului nu a îndeplinit cerințele de la art. 10 § 2 din Convenție.

La 28 mai 2018, Colegiul Marii Camere a admis cererea Guvernului maghiar ca această cauză să fie retrimisă în fața Marii Camere.

La 21 noiembrie 2018, Marea Cameră a ținut o ședință în această cauză.

Drepturi de autor de opere muzicale

SIA AKKA/LAA împotriva Letoniei

12 iulie 2016

Această cauză a avut ca obiect o plângere privind restrângerea drepturilor de autor de opere muzicale ale autorilor. Reclamanta, o organizație responsabilă cu gestionarea drepturilor de autor de opere muzicale pentru un mare număr de autori letoni și internaționali, s-a plâns de deciziile instanțelor naționale prin care organizația reclamantă și cele două societăți de radiodifuziune au fost obligate să încheie un acord de licență și să stabilească o redevență echitabilă. Organizația reclamantă a susținut în special că deciziile i-au restrâns drepturile exclusive ale autorilor pe care îi reprezenta pentru a încheia în mod liber contracte de licență pentru utilizarea operelor lor muzicale.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție, **nici art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. Aceasta a constatat, în special, că autoritățile letone au realizat un echilibru echitabil între cerințele de interes public (și anume interesul societăților de radiodifuziune de a obține o licență care să le permită să transmită în mod legal operele muzicale, precum și interesul publicului larg de a avea acces la operele muzicale), pe de o parte, și drepturile societății reclamante de a obține o remunerație echitabilă din utilizarea operelor muzicale, pe de altă parte. Într-adevăr, efortul de a menține un echilibru între interesele concurente reiese din deciziile lor, în care s-a remarcat faptul că de mult timp se difuzau opere protejate fără o licență valabilă și că această situație a fost determinată într-o anumită măsură de eficiența limitată a societății reclamante în desfășurarea negocierilor cu societățile de radiodifuziune.

Radiocomunicații

Brambilla și alții împotriva Italiei

23 iunie 2016

Această cauză are ca obiect condamnarea a trei jurnaliști care au interceptat radiocomunicațiile dintre *carabinieri* pentru a ajunge rapid la locurile unor infracțiuni și pentru a le relata pentru ziarul lor local.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Subliniind noțiunea de jurnalism responsabil și observând că deciziile instanțelor naționale au fost motivate în mod corespunzător și s-au axat în primul rând pe necesitatea de a proteja securitatea națională, de a preveni infracțiunile și a apăra ordinea, Curtea a constatat în special că instanțele italiene au făcut o distincție adecvată între, pe de o parte, îndatorirea celor trei jurnaliști de a se conforma legislației interne, care interzice în general interceptarea de către orice persoană a comunicațiilor care nu li se adresează, inclusiv ale organelor de aplicare a legii, iar pe de altă parte, exercitarea activităților lor jurnalistice, care nu au fost restrânse *per se*. Curtea a observat de asemenea că sancțiunile dispuse de instanțele naționale, constând în confiscarea echipamentului radio și aplicarea unor pedepse privative de libertate, nu au fost disproporționate deoarece pedepsele aplicate celor trei jurnaliști au fost suspendate, iar autoritățile nu le-au interzis să aducă la cunoștința publicului știri diverse.

Antenă parabolică

Khurshid Mustafa și Tarzibachi împotriva Suediei

16 decembrie 2008

Această cauză a avut ca obiect o hotărâre judecătorească de a nu prelungi un contract de închiriere privat deoarece chiriașii – un cuplu căsătorit de origine irakiană, cu trei copii minori – au refuzat să înlăture antena parabolică utilizată pentru a recepționa programe de televiziune din țara lor de origine. Proprietarul le-a propus reclamanților să rămână dacă acceptă să scoată antena parabolică, dar aceștia au refuzat și au fost constrânși să se mute. Reclamanții s-au plâns de încălcarea dreptului lor la libertatea de a primi informații.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare – libertatea de a primi informații) din Convenție. Aceasta a observat în special că antena parabolică le permitea reclamanților și copiilor lor să vizioneze programe de televiziune în limbile arabă și farsi emise din țara și regiunea lor natală. Aceste informații – constituind știri politice și sociale și, aproape la fel de important, expresie culturală și divertisment cultural – erau de un interes deosebit pentru aceștia în calitate de familie imigrantă dornică să mențină contactul cu cultura și limba țării lor de origine. Nu s-a susținut că reclamanții aveau alte mijloace de a recepționa astfel de programe în acel moment sau că ar fi putut amplasa antena parabolică în altă parte. De asemenea, știrile obținute din ziare și programe radio străine nu puteau egala în niciun fel informațiile disponibile prin emisiunile de televiziune. Preocupările proprietarului privind siguranța au fost examinate de instanțele naționale, care au constatat că instalația nu reprezenta o amenințare reală pentru siguranță. În plus, faptul că reclamanții au fost efectiv evacuați din locuință împreună cu cei trei copii a fost disproporționat în raport cu scopul urmărit.

Telecomunicații

Roman Zakharov împotriva Rusiei

4 decembrie 2015

Această cauză a avut ca obiect sistemul de interceptare secretă a comunicațiilor de telefonie mobilă din Rusia. Reclamantul, redactor-șef la o editură, s-a plâns în special de faptul că operatorii de rețele de telefonie mobilă din Rusia erau obligați prin lege să instaleze echipamente permițând organelor de aplicare a legii să desfășoare activități de investigație operațională și că, fără garanții suficiente prevăzute în legislația rusă, acest fapt permitea interceptarea generalizată a comunicațiilor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) din Convenție, constatând că dispozițiile legislative ruse privind interceptarea comunicațiilor nu au oferit garanții corespunzătoare și efective împotriva

arbitrariului și a riscului de abuz inerent oricărui sistem de supraveghere secretă, și care era extrem de ridicat în cadrul unui sistem precum cel din Rusia în care serviciile secrete și poliția au acces direct, prin mijloace tehnice, la toate comunicațiile de telefonie mobilă. În special, Curtea a constatat deficiențe în cadrul legal în următoarele domenii: circumstanțele în care autoritățile publice din Rusia sunt abilitate să recurgă la măsuri de supraveghere secretă; durata unor astfel de măsuri, în special circumstanțele în care acestea ar trebui să înceteze; procedurile de autorizare a interceptării, precum și pentru stocarea și distrugerea datelor interceptate; supravegherea interceptării. În plus, eficacitatea căilor de atac disponibile pentru a contesta interceptarea comunicațiilor era subminată de faptul că erau disponibile numai pentru persoanele care puteau să facă dovada interceptării și că obținerea acelei dovezi era imposibilă în absența unui sistem de notificare sau a posibilității de a accesa informațiile despre interceptare.

Cerere pendinte

Breyer împotriva Germaniei (nr. 50001/12)

Cerere comunicată Guvernului german la 21 martie 2016

Cererea are ca obiect obligația legală a furnizorilor de telecomunicații de a stoca toate datele cu caracter personal ale clienților lor.

Curtea a adus cererea la cunoștința Guvernului german și a adresat părților întrebări în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) și art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție.

Folosirea de camere de filmat ascunse

Haldimann și alții împotriva Elveției

24 februarie 2015

Cauza a avut ca obiect condamnarea a patru jurnaliști pentru înregistrarea și transmiterea unui interviu cu un broker de asigurare privată, interviu realizat cu o cameră video ascunsă, în cadrul unui documentar de televiziune în vederea denunțării indicațiilor înșelătoare date de brokerii de asigurare. Reclamanții s-au plâns că obligația lor la plata unor amenzi a constituit o ingerință disproporționată adusă dreptului lor la libertatea de exprimare.

În această cauză, Curtea a fost pentru prima dată investită cu examinarea unei cereri privind folosirea de către jurnaliști a unor camere de filmat ascunse pentru a prezenta informații publice privind un subiect de interes general, persoana vizată nefiind filmată în nume propriu, ci în calitate de reprezentant al unei anumite categorii profesionale. Curtea a hotărât că, în cazul reclamanților, **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, având în vedere în special faptul că ingerința în viața privată a brokerului, care refuzase posibilitatea de a-și exprima opiniile despre interviul în discuție, nu a fost suficient de gravă încât să prevaleze asupra interesului public în ceea ce privește informațiile referitoare la practicile incorecte din domeniul serviciilor de brokeraj în asigurări. De asemenea, Curtea a afirmat că reclamanții aveau dreptul la prezumția de nevinovăție în raport cu dorința lor de a respecta deontologia jurnalistică, astfel cum este definită în legislația elvețiană, citând exemplul folosirii limitate de către aceștia a camerei de filmat ascunse.

Bremner împotriva Turciei

13 octombrie 2015

Cauza a avut ca obiect difuzarea unui documentar de televiziune în care reclamantul, care a fost arătat propovăduindu-și convingerile creștin-evangelice, a fost prezentat drept un „vânzător străin de religie” care desfășoară activități sub acoperire în Turcia. Reclamantul a susținut că difuzarea documentarului și refuzul instanțelor de a-i admite cererea de despăgubiri i-au încălcat dreptul la respectarea vieții sale private.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând în special că difuzarea imaginii nedisimulate a reclamantului nu

poate fi considerată o contribuție la vreo dezbatere de interes general pentru societate, indiferent de gradul de interes public față de problema prozelitismului religios. În ceea ce privește metoda utilizată, Curtea a considerat că, în principiu, o tehnică atât de intruzivă și dăunătoare față de viața privată trebuie utilizată, în principiu, într-un mod restrâns. Curtea este conștientă de faptul că, în anumite cazuri, utilizarea camerelor ascunse s-ar putea dovedi necesară pentru jurnaliști atunci când informațiile sunt greu de obținut prin orice alt mijloc. Cu toate acestea, instrumentul trebuia folosit în conformitate cu principiile etice și cu rețineră.

A se vedea, de asemenea:

Erdtmann împotriva Germaniei

5 ianuarie 2016 (decizie privind admisibilitatea)

Supraveghere video

Peck împotriva Regatului Unit

28 ianuarie 2003

În această cauză, reclamantul, care suferea de depresie, s-a plâns de divulgarea în mass-media a unei înregistrări care a fost realizată de o cameră de televiziune cu circuit închis (TVCI) montată pe stradă și care l-a arătat mergând de unul singur pe stradă, cu un cuțit de bucătărie în mână (ulterior a avut o tentativă de suicid prin tăierea încheieturilor, pe care înregistrarea TVCI nu a mai arătat-o), ceea ce a dus la publicarea și difuzarea, pe scară largă, a imaginilor sale. De asemenea, s-a plâns de lipsa unei căi de atac efective în această privință. Curtea a constatat că divulgarea, de către consiliul local, a înregistrării nu a fost însoțită de garanții suficiente și a constituit o ingerință disproporționată și nejustificată în viața privată a reclamantului, respectiv o **încălcare a art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. De asemenea, la momentul faptelor, reclamantul nu avea la dispoziție o cale de atac efectivă care să îi permită să se plângă de încălcarea confidențialității, **ceea ce constituia o încălcare a art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) **coroborat cu art. 8** din Convenție.

Perry împotriva Regatului Unit

17 iulie 2003

Reclamantul a fost arestat în legătură cu o serie de tâlhării calificate săvârșite asupra unor șoferi de taxi și pus în libertate până la prezentarea pentru identificare. Întrucât a lipsit de la acea prezentare dar și de la următoarele, poliția a cerut autorizare pentru a-l filma sub acoperire. Reclamantul s-a plâns de faptul că poliția l-a filmat în secret în vederea identificării și a folosit caseta video în cadrul urmăririi penale îndreptate împotriva sa.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a constatat că nu a existat nimic care să îi dea de înțeles reclamantului că ar urma să fie înregistrat în secția de poliție pentru a folosi înregistrarea în procedura de identificare video și, eventual, ca probă în defavoarea sa la proces. Această stratagemă folosită de poliție a depășit condițiile normale de folosire a acestui tip de cameră și a constituit o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private. În plus, ingerința în litigiu nu a fost în conformitate cu legea deoarece poliția nu a respectat procedurile prevăzute în codul în vigoare: nu a obținut acordul reclamantului și nu l-a informat că se face o înregistrare; de asemenea, nu l-au informat cu privire la drepturile sale în această privință.

Köpke împotriva Germaniei

5 octombrie 2010 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamanta, casieră la un supermarket, a fost concediată fără preaviz pentru furt, în urma unei operațiuni de supraveghere video sub acoperire, desfășurată de angajatorul acesteia, cu ajutorul unei agenții de detectivi particulari. Aceasta a contestat fără succes concedierea

ei în fața instanțelor pentru litigii de muncă. Plângerea sa la instanța constituțională a fost, de asemenea, respinsă.

Curtea a declarat **inadmisibil** (vădit nefondat) capătul de cerere formulat în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a concluzionat că autoritățile naționale au realizat un just echilibru între dreptul salariatului la respectarea vieții private și interesul angajatorului acesteia de a-și proteja drepturile de proprietate precum și interesul public, în vederea bunei administrări a justiției. Curtea a observat, cu toate acestea, că interesele divergente aflate în joc ar putea avea o pondere diferită în viitor, având în vedere măsura în care amestecurile în viața privată au devenit posibile datorită noilor tehnologii, din ce în ce mai sofisticate.

Riina împotriva Italiei

11 martie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul, condamnat la pedeapsa detențiunii pe viață pentru săvârșirea unor infracțiuni foarte grave incluzând asocierea pentru săvârșirea de infracțiuni de tip mafiot și asasinat multiple, s-a plâns de supravegherea video constantă în camera sa, inclusiv la toaletă. Acesta a invocat lipsa de eficiență a căilor de atac interne disponibile cu privire la măsurile respective.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** în raport cu art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) și art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că reclamantul nu a epuizat căile de atac interne aflate la dispoziția sa pentru a contesta aplicarea măsurii supravegherii video.

Vasilică Mocanu împotriva României

6 decembrie 2016

Această cauză a avut ca obiect condițiile în care reclamantul a fost deținut la sediul poliției. De asemenea, reclamantul a susținut că în camera sa era instalat un sistem de monitorizare permanentă prin TVCI, care îl filma.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că supravegherea reclamantului cu o cameră video instalată în camera în care a fost deținut la sediul inspectoratului județean de poliție nu a fost în conformitate cu legislația internă.

Antović si Mirković împotriva Muntenegrului

28 noiembrie 2017

Această cauză a avut ca obiect o plângere pentru atingere adusă vieții private, făcută de doi profesori de la Facultatea de Matematică din cadrul Universității din Muntenegru, ulterior instalării unor echipamente de supraveghere video în sălile de predare. Aceștia au afirmat că nu au avut control efectiv asupra informațiilor colectate și că supravegherea a fost ilegală. Instanțele naționale au respins însă cererea de despăgubire, constatând că chestiunea vieții private nu a fost pusă în discuție deoarece sălile în care predau reclamanții erau locuri publice.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că supravegherea video nu a fost în conformitate cu legea. În primul rând, a respins argumentul Guvernului potrivit căruia cauza era inadmisibilă deoarece în discuție nu se afla o problemă de viață privată, zona supravegheată fiind un loc public, de muncă. În această privință, Curtea a observat, în special, că anterior a constatat că viața privată ar putea include activități profesionale și a considerat că acest lucru era valabil și pentru reclamanți. Prin urmare, art. 8 era aplicabil. Pe fondul cauzei, Curtea a constatat apoi că supravegherea video a constituit o ingerință în dreptul reclamanților la viață privată și că probele au arătat că respectiva supraveghere a încălcat dispozițiile dreptului intern. Într-adevăr, instanțele naționale nici măcar nu au avut în vedere vreo justificare legală pentru supraveghere, decidând încă de la început că nu a existat nicio ingerință în viața privată.

Gorlov si altii împotriva Rusiei

2 iulie 2019⁵

Cauza a avut ca obiect supravegherea video a deținuților în camerele lor prin camere de televiziune cu circuit închis. În special, reclamantii s-au plâns că supravegherea constantă a camerelor lor, uneori de agenți de penitenciar de sex feminin, constituia o încălcare a dreptului lor la respectarea vieții private.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că măsura criticată nu a fost în conformitate cu legea. Deși ar putea accepta faptul că ar putea fi necesară supravegherea anumitor spații din unitățile penitenciare, sau a anumitor deținuți în permanență, Curtea a constatat în special că actualul cadru legal din Rusia nu putea fi considerat suficient de clar, precis și detaliat pentru a acorda o protecție corespunzătoare împotriva ingerinței arbitrare din partea autorităților publice în dreptul la respectarea vieții private. De asemenea, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție, **coroborat cu art. 8**, cu privire la doi dintre reclamantii, constatând că aceștia nu aveau la dispoziție nicio cale de atac efectivă în legătură cu plângerea lor privind încălcarea dreptului la respectarea vieții lor private.

A se vedea, de asemenea: **Izmestyev împotriva Rusiei**, hotărârea din 27 august 2019⁶.

López Ribalda si altii împotriva Spaniei

17 octombrie 2019 (Marea Cameră)

Cauza a avut ca obiect supravegherea video secretă a unor angajați, care a determinat concedierea acestora. Reclamantii au făcut plângere cu privire la supravegherea video secretă și folosirea de către instanțele spaniole a datelor astfel obținute pentru a constata corectitudinea concedierii lor. Reclamantii, care au semnat acorduri de soluționare amiabilă, s-au plâns și de faptul că acordurile au fost făcute sub constrângere, pe baza materialului video, și că nu ar fi trebuit să fie admise ca probă a corectitudinii concedierii lor.

Marea Cameră a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție în privința celor cinci reclamantii. În special, aceasta a constatat că instanțele spaniole au pus cu atenție în balanță drepturile reclamantilor – salariați ai unui supermarket bănuți de furt – și cele ale angajatorului, efectuând o examinare amănunțită a justificării supravegherii video. Un argument esențial invocat de reclamantii a fost acela că nu au fost informați în prealabil despre supraveghere, deși legea impunea acest lucru, însă Curtea a constatat că existase o justificare clară a acestui tip de măsură ca urmare a bănuielii întemeiate privind existența unei culpe grave și ca urmare a pierderilor constatate, avându-se în vedere întinderea și consecințele măsurii. În prezenta cauză, instanțele naționale nu și-au depășit așadar puterea de apreciere („marja de apreciere”) prin constatarea că supravegherea a fost proporțională și legitimă. De asemenea, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând, în special, că folosirea materialului video ca probă nu a adus atingere caracterului echitabil al procesului.

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08

⁵ Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (Hotărâri definitive) din [Convenția europeană a drepturilor omului](#).

⁶ Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).